

ОТЧЕТ

за изпълнението на Програмата за опазване на околната среда 2021-2028 г.
с раздел „Лечебни растения“ на община Шабла
и на Програмата за управление на отпадъците 2021-2028 г.
за 2023 година

Програма за опазване на околната среда 2021-2028 г. с раздел „Лечебни растения“

Програмата за опазване на околната среда (ПООС) на община Шабла 2021 – 2028 г. е изготвена на основание чл. 79, ал. 1 от Закона за опазване на околната среда (ЗООС) в съответствие с указания на МОСВ в ръководството «Създаване на общински програми за опазване на околната среда». Тя е основен стратегически документ, който се състои от няколко раздела: анализ на компонентите и факторите на околната среда; SWOT анализ; визия за околната среда на общината; цели (генерална стратегическа цел и приоритети); план за действие; организация за изпълнение. Като неразделна част към ПООС, на основание чл. 50, т. 3 от ЗЛР е разработен раздел „Лечебни растения“ (РЛР) с разгледано описание на местоположението на естествените находища на лечебните растения, условията в местообитанията, количеството и състоянието на ресурсите на територията на община Шабла, дейностите за опазване на екосистемите и ресурсите от лечебни растения за осигуряване на устойчивото им ползване, приоритетни мерки за опазване, видовете под специален режим, прогнозните количества на ресурсите и периода на възстановяване.

ПООС е приета с Решение № 447/ 28.10.2022 г. на Общински съвет - Шабла след провеждане на задължителните процедури на обществено обсъждане и съгласуване по реда на ЗООС. ПООС и РЛР са публикувани на официалната интернет страница на община Шабла в раздел „Стратегически документи, планове и програми“.

Въз основа на изготвения SWOT анализ е формулирана визията на ПООС, а именно: „Община Шабла – уникални природни дадености, чиста околна среда, екологична инфраструктура и модерно управление на отпадъците за качествен живот на населението“

Генерална стратегическа цел на Програмата е „Устойчиво управление на околната среда в община Шабла за осигуряване на добри условия за живот и работа, чрез обновяване на инфраструктурата, благоустрояване на населените места и запазване на природните ресурси“.

В съответствие с изискванията на ЗООС, до края на месец март всяка година, е необходимо кметът да внася отчет за изпълнение на Програмата пред Общинския съвет, който да бъде изпращан и в РИОСВ – Варна.

Отчетът съдържа информация за дейностите и проектите, изпълнени през 2023 година съобразно формулираните приоритети и мерките към тях в Плана за действие на ПООС.

Приоритет № 1: Устойчиво и интегрирано управление на водните ресурси

Мярка 1.1: Обезпечаване на добро състояние и управление на водните ресурси на територията на общината.

Тази мярка включва дейности, свързани с подобряване на водоснабдяването и качеството на питейната вода в община Шабла и устойчиво решаване на екологичните проблеми, свързани с пречистването на отпадъчните води.

Предвиждат се и дейности за подобряване на мониторинга и контрола върху състоянието и качеството на повърхностните и подземни води.

Изпълнени дейности и проекти:

Подобряване техническото състояние на водопроводните системи в населени места на общината.

През 2023 г. са изпълнени проекти за реконструкция и рехабилитация на водоснабдителни системи и съоръжения в с. Горун, с. Граничар и с. Тюленово, община Шабла, както следва: 4565 м. в с. Горун, 7325 м. в с. Граничар и 8311 м. в с. Тюленово.

Съществуващите етернитови (азбестоциментови) тръби, които са амортизирани, морално остарели, с недостатъчна проводимост и често аварират, са подменени с полиетиленови тръби висока плътност PE100 за налягане 10атм (PN10). Проектите са изпълнени с финансиране от държавния и общинския бюджет.

Реконструкция и модернизация на действащата ПСОВ – гр. Шабла, в т.ч. и увеличаване на капацитета ѝ за присъединяване на нови потребители, чрез реализацията на проект „Доизграждане на ПСОВ гр. Шабла с довеждащи комуникации и частично доизграждане на довеждащ, заустващ канализационен колектор и вътрешна канализационна мрежа по определени улици“.

В периода 2022 - 2023 г. проектът е съгласуван с всички компетентни органи. Процедиран е по реда на ЗООС и за реализацията му е постановено Решение № ВА-131-ПР/2022 г. с характер „да не се извършва ОВОС“ от РИОСВ-Варна. За изпълнението на проекта е издадено Разрешително № 23740063/ 27.04.2023 г. за ползване на воден обект за заустване на отпадъчни води в повърхностни води от БДЧР-Варна и Разрешително за строеж от гл. архитект на община Шабла. С вх. № ПСОВ-7/ 15.08.2023 г. проектът е внесен в ПУДООС с искане за предоставяне на финансиране за реализация на предвидените дейности. Внесената документация все още е в процедура на разглеждане от финансиращия орган.

Осъществяване на постоянен и периодичен мониторинг относно качествата на питейните и отпадъчни води на територията на Община Шабла.

На територията на община Шабла качеството на питейните и отпадъчните води се следи чрез извършване на регулярен периодичен мониторинг от РЗИ и собствен мониторинг от «ВиК Добрич» АД. През 2023 г. няма постъпила в община Шабла информация за установени превишения на контролираните показатели за питейни и отпадъчни води от гореспоменатите организации.

Мярка 1.2: Превенция и управление на риска от наводнения и други природни бедствия

Корекция на речни корита, прочистване и укрепване на канали, дерета и др.

Изпълнени дейности и проекти:

Брегоукрепване в района на СО „Къмпинг - Добруджа“.

През 2023 г. е изготвен работен проект за обект „Община Шабла – брегоукрепване къмпинг „Добруджа“ хармонизиране на инвестиционен проект с еврокод“, който предстои да се изпълнява.

Почистване, обезопасяване и благоустрояване на дерета в общината.

Ежегодно в община Шабла се извършват проверки на проводимостта на речните корита (деретата) от комисия, назначена със заповед на Областния управител на област Добрич. През 2023 г. беше осигурена проводимост на деретата в с. Дуранкулак около мостовото съоръжение на главната улица и в гр. Шабла от ул. „Слънчев бряг“ до ул. „Копривщица“ чрез отстраняване на самораслата дървесна и водолюбива растителност. При извършената проверка през 2023 г. комисията, назначена от Областния управител не констатира замърсявания по речните корита на територията на общината.

Повишаване на информираността на населението, обучения, информационно-образователни мерки за формиране, прилагане и изпълнение на целите на политиките, свързани с изменението на климата.

През 2023 г. е публикувана Информация за поведение и действие при бедствия и аварии на официалния сайт на община Шабла.

При прогнозиране на опасни атмосферни и други явления общината своевременно предупреждава населението чрез публикуване на информация на фейсбук страницата си и на официалния сайт, какъвто беше случаят с ураганния вятър през м. ноември 2023 г.

Приоритет № 2: Усъвършенстване на системата за управление на отпадъците

Този приоритет е свързан с осигуряване на екологосъобразното управление на отпадъците, чрез предотвратяване и ограничаване на вредното им въздействие върху човешкото здраве и околната среда.

Мярка 2.1: Предотвратяване и намаляване на образуването на отпадъци

Изпълнени дейности и проекти:

Разширяване и оптимизиране на системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки и проучване на възможностите за въвеждане на депозитна система за отпадъци от опаковки.

Системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки на територията на община Шабла е организирана съвместно с „Екобулпак“ АД на основание Договор за сътрудничество № Д-153/ 22.12.2020 г. Съгласно подписания между страните договор, специализирани контейнери за разделно сметосъбиране са поставени в гр. Шабла, с. Горун и с. Дуранкулак. През 2023 г., с допълнително споразумение № Д-153-1/ 15.03.2023 г. системата е разширена като в обхвата ѝ влизат гр. Шабла, с. Горун, с. Дуранкулак, с. Крапец и с. Езерец.

Организиране на информационни кампании за ползите от разделно събиране на рециклируемите отпадъци.

Организирани игри за разделно събиране на отпадъците и „Еко ревию“ на ръчно изработени костюми от природни и отпадъчни материали с децата от всички възрастови групи на ДГ „Дора Габе“ – гр. Шабла по проект „Зелена занималня на открито“.

Извършване на актуален морфологичен анализ на смесените битови отпадъци.

Изготвен четирисезонен морфологичен анализ на смесените битови отпадъци на община Шабла в периода 01.08.2022 г. – 30.04.2023 г.

Мярка 2.2: Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и Прилагане на Стратегията и плана за действие за преход към кръгова икономика на Република България за периода 2021 – 2027 г.

Изпълнени дейности и проекти:

Развитие на системите за събиране на масово разпространени и опасни отпадъци, в т.ч. /текстил, обувки, луминисцентни лампи, батерии, акумулатори и отработени масла, електрически и електронни уреди, излезли от употреба МПС и др./

В съответствие с разпоредбите на екологичното законодателство, община Шабла е въвела системи за разделно събиране на редица излезли от употреба масово разпространени отпадъци. За изпълнение на тези изисквания са сключени договори за сътрудничество между общината и организации по оползотворяване, които изпълняват задълженията на колективни системи от производители/ вносители на съответния вид стоки, за постигане на целите за рециклирането и оползотворяването им, след излизането им от употреба.

С договор № Д-53/ 22.03.2021 г. с „Евротекс“ ЕООД е въведена система за разделно събиране, съхранение, сортиране и предаване за повторна употреба и/или оползотворяване на битови отпадъци от облека и текстилни материали. Тя се състои от 1 брой специализиран метален контейнер, разположен на паркинга зад НЧ „Зора 1894“ в гр. Шабла, който се обслужва ежеседмично. С допълнително споразумение № Д-53-1/ 31.01.2023 г. срокът на договора между страните се удължава с 2 години.

Негодните за употреба батерии и акумулатори (НУБА) се събират от „Екобатери“ АД. Системата за разделно събиране на НУБА представлява мрежа от 27 съда, разположени на обществено достъпни места на територията на община Шабла – административни сгради, кметства, училища и търговски обекти. Периодично батериите от тези съдове се събират и се извозват до рециклираща инсталация за оползотворяване.

Събирането на излязло от употреба електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО) се изпълнява от „Елтехресурс“ АД, съгласно договор № Д-93/13.07.2020 г., минимум два пъти годишно, след проведени информационни кампании, посредством мобилни екипи, които обикалят домове и офиси, след получени заявки. С допълнително споразумение № Д-93-2/ 30.06.2023 г. срокът на договора с „Елтехресурс“ АД е удължен с 3 години.

През 2023 г. е изтекъл срокът на договора за събиране на излезли от употреба моторни превозни средства (ИУМПС) с „Българска рециклираща компания“ АД, която е преустановила дейност. В тази връзка е сключен договор № Д-111/ 12.07.2023 г., със същия предмет на дейност, с „Автоекопроджект“ АД.

Разширяване и оптимизиране на системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки във всички населени места на общината.

През 2023 г. в системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки са включени две нови населени места на територията на общината – с. Езерец и с. Крапец.

Мярка 2.3: Подобряване на организацията по разделяне, временно съхранение, събиране и транспортиране и екологосъобразно обезвреждане на отпадъците

Изпълнени дейности и проекти:

Участие в регионалната система за управление на отпадъците - регион Добрич.

Община Шабла е член на сдружение „Регионално управление на отпадъците – регион Добрич“ и предава всички неопасни отпадъци, събрани от територията си, на Претоварна станция – Балчик и на Регионално депо – Стожер.

През 2023 г. на Претоварна станция – Балчик са предадени 1850,900 тона смесени битови отпадъци и 49,660 тона зелени отпадъци. След подлагане на сепариране от смесените битови отпадъци са отделени 132,730 тона отпадъци за рециклиране, 251,660 тона биофракция за компостиране и 1466,510 тона отпадъци за депониране.

Строителните отпадъци, образувани на територията на община Шабла през 2023 г. и предадени на РД - Стожер за оползотворяване са 1969,300 тона, а за обезвреждане – 4,780 тона.

Подновяване на амортизираните съдове за смет /закупуване на нови/, обновяване и техническа поддръжка на транспортните средства за извозване на отпадъци.

Община Шабла ежегодно закупува съдове за битови отпадъци, с които подменя амортизираните такива или ги предоставя на новосъздадени обекти. През 2023 г. са закупени 114 броя черни пластмасови кофи – 120 л. и 36 броя черни пластмасови контейнери – 1100 л., с което общият брой на контейнерите за битови отпадъци на територията на общината става 591 броя, а на кофите – 1500 броя.

Техническата поддръжка на транспортните средства за извозване на отпадъци се извършва регулярно.

Мярка 2.4: Нормативно регулиране и укрепване на административния капацитет на Общината за управление на отпадъците

Изпълнени дейности и проекти:

Обучения на служители в ОА и други общински звена по теми за управление на отпадъците.

През 2023 г. служител на община Шабла е участвал в обучителен курс на тема „Кръговата икономика и приложимостта ѝ в българските общини“, организиран от НСОРБ по проект BG05SFOP001-2.015-0001-C01 „Повишаване на знанията, уменията и квалификацията на общинските служители“.

Изграждане на единна информационна система за управление на отпадъците, която да осигурява възможност за събиране, съхранение и обработка на данните.

Информацията за количествата предадени отпадъци се систематизира в създадена от служител на ОБА таблица, във формат Excel, която след въвеждане на данните за предадените отпадъци, автоматично изчислява количествата сепарирани отпадъци, подлежащи на рециклирани и сумира общото количество на отпадъците по месеци.

Изготвяне и публикуване на годишен отчет по изпълнение на дейностите заложи в Програмата за управление на отпадъците.

Годишният отчет по изпълнение на дейностите, заложи в Програмата за управление на отпадъците, е част от настоящия и след приемането му от Общинския съвет ще се публикува на Интернет страницата на община Шабла за информация.

Мярка 2.5: Участие на обществеността и превръщането ѝ в ключов фактор при прилагане на йерархията на управление на отпадъците

Изпълнени дейности и проекти:

Провеждане на информационни и разяснителни кампании и издаване на информационни материали за разделно събиране и подобряване на управлението на

битовите отпадъци като ресурси в съответствие с мерките, предвидени в общинската програма за управление на отпадъците за различни възрастови и социални групи.

През 2023 г. са разпространени информационни брошури с указания за разделно събиране на отпадъци от опаковки и текстилни отпадъци.

Проведени са 4 информационни кампании за акции по разделно сметосъбиране на ИУЕЕО – на 16 март, 20 април, 20 юли и 12 октомври.

Провеждане на местни кампании по почистване на обществени зелени площи, паркове, градинки, площади и др.

През 2023 г. са проведени три кампании за почистване на плажа в с. Езерец – на 5 февруари, на 13 май и на 15 октомври и една кампания за почистване на плажа и дюните пред Шабленска тузла – на 27 октомври.

Организиране на творчески конкурси за деца и ученици за намаляване и оползотворяване на отпадъците.

Организиран конкурс и „Еко ревю“ на ръчно изработени костюми от природни и отпадъчни материали с децата от всички възрастови групи на ДГ „Дора Габе“ – гр. Шабла на 27 октомври 2023 г. в рамките на проект „Зелена занималня на открито“.

Участие в национални кампании на ПУДООС.

През 2023 г. ДГ „Дора Габе“ – гр. Шабла изпълни проект с наименование „Зелена занималня на открито“, финансиран от ПУДООС, при реализацията на който бяха изпълнени следните дейности: пролетно и есенно почистване на двора на ДГ с родители; засаждане на луковичи и пролетни цветя; засаждане на дърво с послания по повод Деня на Земята, практически опити и експериментирание с въздух, вода и почва; игри на открито за разделно събиране на отпадъци; поставяне на хранилки и къщички за птици с помощта на родители; презентация за прелета на червеногушата гъска по миграционния път Via Pontica и опасностите, които крие той; ревю с тоалети от отпадъчни материали.

Приоритет № 3: Опазване и управление на биологичното разнообразие и почвите

Мярка 3.1: Ограничаване на негативните влияния върху биологичното разнообразие

Тази мярка е свързана с опазване и възстановяване на природните екосистеми, генетичното биоразнообразие и обезпечаване на биологичната сигурност, съгласно българското и международно екологично законодателство, подобряване на контрола върху възможните негативни влияния върху биологичното разнообразие и обезпечаване постигането на устойчиво използване на биологичните ресурси в община Шабла.

Изпълнени дейности и проекти:

Проучване на потребностите, разработка и реализация на проекти, насочени към запазване и подобряване на биологичното разнообразие в общината.

През 2023 г. приключи изпълнението на два проекта за опазване и възстановяване на биологичното разнообразие на територията на общината, финансирани от Оперативна програма „Околна среда“ 2014 – 2020 г.

- Проект BG16M1OP002-3.027-C01 “Подобряване природозащитното състояние на червеногушата гъска (*Branta ruficollis*, Pallas, 1769) чрез изпълнение на мерки от Плана за действие за вида (ПД, 2018)”, изпълняван от община Шабла.

- Проект BG16M1OP002-3.015-0002-C01 „Дейности за подобряване на състоянието на влажни зони Дуранкулашко езеро и Шабленско езеро”, изпълняван от РИОСВ-Варна.

Залесяване на изсечени, засегнати от горски пожари гори и нови неземеделски територии.

По данни на ТП „ДЛС Балчик“ общата горска площ на територията на община Шабла е 1322 ха и се разпределя както следва: ДГТ – 916 ха, общинска – 259 ха, частна – 59 ха, юридически лица – 88 ха. Процентът на лесистост спрямо общата площ на община Шабла е 3,28 %. Новозалесените горски площи през 2022 г. са 95 дка в землищата на селата Горичане, Черноморци и Стаевци, а през 2023 г. са 55 дка в землищата на селата Горичане и Твърдица.

Мярка 3.2: Устойчиво управление на защитените зони по Натура 2000

Включване на териториите с природозащитна стойност в цялостната схема за устройство на територията на община Шабла. Устройване и социализиране на защитените зони по Натура 2000 като част от рекреационния потенциал на общината.

Изпълнени дейности и проекти:

Изпълнение на мерки и дейности за управление на защитени територии и зони, включително влажни зони на територията на община Шабла.

През 2023 г. приключи изпълнението на проект BG16M1OP002-3.015-0002-C01 „Дейности за подобряване на състоянието на влажни зони Дуранкулашко езеро и Шабленско езеро”, изпълняван от РИОСВ-Варна. За постигане на заложените в проекта цели са изпълнени 10 конкретни дейности в двете влажни зони, като част от тях са:

- Косене на тръстиковите масиви в двете езера със специализирана техника и оборудване, с цел лимитиране на еутрофикационните процеси чрез намаляване на количеството макрофитна растителност;

- Закупуване и монтиране на 4 броя рейки за измерване на водното ниво с дистанционно отчитане на данните – по 2 бр. за Шабленско и 2 бр. за Дуранкулашко езеро. Същите са монтирани на двете езера и данните от тях се следят в реално време.

- Подобряване на водния режим и ограничаване на сукцесионните процеси в Дуранкулашко езеро и Шабленско езеро, чрез изграждане на връзка между Черно море и двете езера. Дейността ще подобри водообмена между Черно море и езерата, което ще осигури опресняване на езерните води.

- Изработване на 8 бр. информационни и обозначителни табели, поставени в основните защитени зони на зимуване на Червеногушата гъска (*Branta ruficollis*),

- За всяко от двете езера беше изградено по едно укритие за наблюдение за избягване на безпокойството на птиците и даващи възможност за добро наблюдение, като алтернатива на неконтролното следване на ятата от фотографи и любители на птици.

Оценка на ефекта от изпълнението на дейностите за подобряване на водния режим и ограничаване на сукцесионните процеси и управление на масивите от водолюбива растителност. Дейността включва оценка качеството на езерните води и оценка на състоянието на фитопланктон, зоопланктон, зообентос и рибни ресурси, чрез периодични пробовземания и анализи на водни проби от лицензирани лаборатории.

Подпомагане изпълнението на мерки по опазване и възстановяване на редки и застрашени растителни и животински видове, както и на ценни природни територии в общината.

През 2023 г. приключи изпълнението на проект BG16M1OP002-3.027-C01 “Подобряване природозащитното състояние на червеногушата гъска (*Branta ruficollis*, Pallas, 1769) чрез изпълнение на мерки от Плана за действие за вида (ПД, 2018)”, изпълняван от община Шабла. За постигане на заложените в проекта цели са изпълнени 7 конкретни дейности като част от тях са:

- Провеждане на специализирани проучвания и изследвания, свързани с вида червеногуша гъска

- Изграждане на капацитет за спасителни действия на бедстващи птици чрез инфраструктурни мерки. Обособен беше Център за временно настаняване и първа помощ на ранени и пострадали червеногуши гъски и тяхната рехабилитация в основните места на срещане на вида, обслужван от двама полеви сътрудници, съставен от обзаведени и оборудвани административна част, манипулационна, склад за храна и инвентар, навес и заграждение от 800 кв. м., покрито с мрежа и обезопасено с електропастир.

- Ангажиране на широката общественост в опазването на червеногушата гъска – популяризиране на вида и неговото опазване чрез отпечатване и разпространение на печатни материали. Актуализирани, преиздадени и разпространени бяха две помагала, съставени по проект 09/NAT/BG 000230 „Сигурни зимовища за червеногушата гъска“ на БДЗП, финансиран от Програма LIFE на ЕС: учебно помагало за извънкласни дейности - "С Червеногушка на училище и сред природата – Помагало за учителя природолюбител" и Помагало за ловеца;

- Ангажиране на широката общественост в опазването на червеногушата гъска – организиране и провеждане на фестивали, свързани с вида. Проведени бяха три издания на Фестивал на хвърчилата и две издания на Зимен фестивал на червеногушата гъска, осигурена беше материално-техническа база за фестивалите, поставено беше фотоукритие за наблюдаване и фотографиране на птици на Шабленска тузла.

Мярка 3.3: Опазване, устойчиво ползване и възстановяване функциите на почвите

Тази мярка включва всички дейности, добри практики и процедури, свързани с опазването и подобряването на способността на почвата да изпълнява всичките си функции и да повишава продуктивните си възможности. Целта е постигане на ефективни промени в биологичната ѝ активност, физичния и химичния състав, структурата, които да намалят степента на деградацията, да повишат усвояемостта на хранителните вещества, количеството и качеството на растителната продукция. Това може да се постигне чрез прилагане на подходящо райониране на земеделските култури и сортове, използването на научно обосновани мероприятия за конкретните условия - сеитбообръщения, балансирано торене, почвени подобрители, мелиоративни мероприятия и др.

Изпълнени дейности и проекти:

Мониторинг за качеството на почвите.

Резултатите на РИОСВ от извършения анализ на почвени проби от земеделски земи в териториалния обхват на община Шабла през 2023 г. не показват превишение на изследваните показатели – метали, металоиди, устойчиви органични замърсители и нефтопродукти.

Приоритет № 4: Опазване качеството на атмосферния въздух и подобряване чистотата на населените места в община Шабла

Мярка 4.1: Реализиране на проекти и дейности за ограничаване вредното въздействие от употреба на твърди горива и внедряване на щадящи околната среда производства

Целта на тази мярка е поддържане на нивата на замърсителите на въздуха в населените места до нормативно определените нива в страната.

Изпълнени дейности и проекти:

Въвеждане на енергоспестяващи мерки (ЕСМ) в сграда на Общинска администрация – Шабла.

Изпълнено чрез проект „Подобряване на енергийната ефективност в сгради с обществено предназначение в гр. Шабла“, финансиран от Оперативна програма „Възобновяема енергия, енергийна ефективност, енергийна сигурност“ на Финансовия механизъм на Европейско икономическо пространство по Административен договор за БФП № BGENERGY-2.002-0040-C01 от 29.04.2022 г. с 2014-2021 г.

Въвеждане на ЕСМ в частни жилищни сгради на територията на община Шабла.

През 2023 г. са изградени 4 броя частни жилищни сгради, на които са поставени фотоволтаични системи.

Повишаване на енергийната ефективност на сградите на общината и Районна служба „Пожарна безопасност и защита на населението“ гр. Шабла, както и смяна на покривна конструкция на сградата.

Проектът включва въвеждането на мерки за енергийна ефективност в две административни сгради на територията на община Шабла – на Общинска администрация и Районна служба „Пожарна безопасност и защита на населението“ гр. Шабла. Изпълнени са следните енергоспестяващи мерки: топлоизолиране на външни стени, подмяна на дограма, топлоизолиране на покривни конструкции, топлоизолиране на подови конструкции, въвеждане на термо-помпена система за охлаждане/отопление, подмяна на осветителни тела, изграждане на фотоволтаична система за собствена консумация.

Освен намаляване на преките разходи за ел. енергия, от изпълнението на мерките се очакват и финансови икономии от намаляване на годишните разходи за експлоатация и поддръжка. Тези икономии се дължат на оптимизацията на осветлението и отоплението на сградата, като в т.ч. влизат разходи за труд и материали. Проектът се изпълнява в

сътрудничество с партньор от Норвегия – Сдружение „INTERNATIONAL DEVELOPMENT NORWAY ASSOCIATION“, което ще подпомага и подкрепя Община Шабла с обмяна на опит, знания и най-добри практики.

Въвеждане на мерки за енергийна ефективност в общински сгради на територията на община Шабла.

През отчетния период община Шабла изпълни проект за „Текущ ремонт и повишаване енергийната ефективност на обществена сграда – Кметство – с. Езерец“, финансиран със Споразумение № РД-17-11/24.03.2023 г. по мярка М01 „Подобряване на обществената среда в населените места“ към Проект „Красива България“ 2023 г. при Министерство на труда и социалната политика. По проекта бяха изпълнени следните дейности: топлоизолиране на цялата сграда и всички необходими към него процеси до финално покритие от силиконова мазилка, полагане на гранитогресни настилки по стъпала, площадки и тераса, както и изграждане на борд и хидроизолиране на козирка над главен вход, изработка и монтаж на алуминиеви парапети, полагане на настилка около цялата сграда от тротоарни плочи и бордюри.

През 2023 година се извърши ремонт на покрива на ученически стол - ОУ "Св. Климент Охридски" - с. Дуранкулак като дейност по изпълнение на проект за повишаване на енергийната ефективност и естетизация на учебна сграда, физкултурен салон и стол с работилница на ОУ "Климент Охридски" с. Дуранкулак, община Шабла,

В края на 2023 година община Шабла подписа Административен договор за БФП № BG-RRP-1.007-0228 от 22.12.2023 г. за изпълнение на проект „Основен ремонт, модернизация и мерки за повишаване на енергийната ефективност на средно училище „Асен Златаров“ – гр. Шабла“, който се осъществява по Механизма за възстановяване и устойчивост, Стълб „Иновативна България“, Компонент 1 „Образование и умения“, Инвестиция 2 „Модернизация на образователна инфраструктура“, по процедура чрез подбор на предложения за изпълнение на инвестиции № BG-RRP-1.007 „Модернизация на образователна среда“. По проекта е предвидено да се извърши основен ремонт на цялата сграда като се приложат мерки за енергийна ефективност, ремонт на покрива и част от фасадата, поставяне на PVC дограма на част от сградата, изграждане на нова ОВК и осветителна инсталации, ремонт на санитарни помещения, подмяна на подови настилки, инсталиране на фотоволтаична система с батерии за собствена консумация и асансьор за достъп на лица в неравностойно положение, както и други строително-монтажни работи за осигуряване на цялостен обновен облик на образователната институция както отвън, така и отвътре с цел спестяване на енергийни, водни и други ресурси.

Община Шабла е с одобрен проект и за подобряване на енергийната ефективност в Спортен комплекс "Шабла". Същият предвижда изграждане на фотоволтаична електроцентра (ФЕЦ) върху съществуваща многофункционална спортна зала гр. Шабла и ще използва слънчевата радиация за производството на електрическа енергия. Системата ще бъде използвана за собствените нужди, без изнасяне на излишната електроенергия към електроразпределителната мрежа. Предвидените мерки по проекта ще подобрят експлоатационните характеристики на сградата, ще намалят загубата при електропренос на енергията и ще подобрят условията за експлоатация на помещенията от жителите на гр. Шабла и работещите в сградата. Изграждането на ФЕЦ ще завърши процеса по въвеждане на мерки за енергийна ефективност в Спортния комплекс.

Изграждане на соларни инсталации на общински сгради на територията на общината – сградата на общинска администрация, училища, детска градина, предприятия и др.

Поставени фотоволтаични системи на сградите на Община Шабла и РС ПБЗН в изпълнение на проект „Подобряване на енергийната ефективност в сгради с обществено предназначение в гр. Шабла“, финансиран от Оперативна програма „Възобновяема енергия, енергийна ефективност, енергийна сигурност“ на Финансовия механизъм на Европейско икономическо пространство.

Осигурено финансиране за поставяне на ФЕЦ върху сградите на СУ „Асен Златаров“ – гр. Шабла многофункционална спортна зала гр. Шабла.

Мярка 4.2: Подобряване чистотата на населените места, облагородяване и озеленяване на площите за обществено ползване

Тази мярка е свързана с рехабилитация на съществуващата и изграждане на нова пътна и улична мрежа, увеличаване и поддържане на зелените площи в населените места.

Изпълнени дейности и проекти:

Създаване на кътове за отдих и озеленяване на терени в населените места на територията на община Шабла.

В периода м. март – м. юни 2023 г. е извършено зацветяване на зелените площи в ЦГЧ и парка на гр. Шабла. Косене, резитба на храсти и поддръжка на зелените площи в цялата община, в т.ч. на курортната зона и на крайпътни ивици е изпълнено от ОП БКСТРО през месеците май, юни, юли, август, септември и октомври 2023 г.

Организиране на ежегодни кампании за почистване на обществени зелени площи във всички населени места и селищни образувания на общината.

На 5 февруари, 13 май и 15 октомври са проведени почиствания на плажната ивица между с. Езерец и Резиденция Шабла. На 27 октомври са почистени плажът и дюните пред Шабленска тузла.

Намаляване на емисиите на прах от общински улици и пътища, чрез редовно почистване и поддържане.

Извършва се регулярно от ОП БКСТРО, чрез ръчно и механизирано почистване на улиците и общинската пътна мрежа от прах, листа и отпадъци, косене на териториите за обществено ползване – градски парк, градски стадион и дерета в населените места от общината.

Приоритет № 5: Подобряване на административния капацитет за управление на околната среда и ангажиране на местното население

Мярка 5.1: Осигуряване на възможности за повишаване на професионалната квалификация на кадрите, компетентни по управление на околната среда в Общинска администрация – Шабла

Изпълнени дейности и проекти:

Осигуряване на възможности за повишаване на професионалната квалификация на кадрите, компетентни по управление на околната среда.

През 2023 г. служителите на община Шабла участваха в 2 обучения, организирани по проект на МОСВ „Знания за Натура 2000“, финансиран от Оперативна програма „Околна среда 2014 – 2020 г.“.

Мярка 5.2: Подобряване на информационната обезпеченост и ангажиране на местното население за опазване на околната среда

Тази мярка се отнася до създаване на работещ механизъм за обмен на информация сред заинтересованите институции и организации, работещи в сферата на околната среда и осигуряване на публичен достъп до информацията относно състоянието на околната среда и общинските дейности по управлението ѝ чрез интернет платформа.

Постигането на целите и приоритетите, заложили в ПООС само по себе си е следваща стъпка към систематичното решаване на екологичните проблеми в Община Шабла.

Изпълнени дейности и проекти:

Издаване и разпространение на информационни материали, свързани с опазването на околната среда.

Отпечатани и разпространени сред целевите групи "С Червеногушка на училище и сред природата – Помагало за учителя природолюбител" и Помагало за ловеца, в рамките на проект BG16M1OP002-3.027-C01 "Подобряване природозащитното състояние на червеногушата гъска (*Branta ruficollis*, Pallas, 1769) чрез изпълнение на мерки от Плана за действие за вида (ПД, 2018)".

Провеждане на анкетни проучвания за мнението на населението за опазването на околната среда.

През 2023 г., като част от процеса за управление на качеството при въвеждане на модела САФ, общинска администрация проведе анкета за потребностите, очакванията и удовлетвореността на гражданите в сектор «Околна среда». Анкетата съдържа общо 26 въпроса – отворени и затворени, по теми свързани с управлението и опазването на околната среда на територията на община Шабла, в сектор води, въздух, отпадъци, зелена система, защитени територии. Получени бяха 68 попълнени анкети. Според резултатите от тях, най-много проблеми, свързани с околната среда, има при управлението на отпадъците, следвани от устройството на зелените площи в населените места и управлението на водите. Четиридесет и девет от анкетираните смятат, че отговорността и грижата за опазването на околната среда е грижа и на гражданите, и на общината. Тридесет и двама са посочили битовото отопление като най-сериозен източник на вредни емисии във въздуха. Качеството на питейната вода се определя като “има какво да се желае“ от 28 анкетирани, като „добро“ го определят 20 анкетирани, а като „лошо“ – 14. Почвите са определени като „чисти“ в 39 анкети. Тридесет и четири анкетирани смятат, че зелените площи, парковете, алеите и местата за отдих са достатъчни и се поддържат в добро състояние, двадесет и един смятат че са достатъчни, но не се поддържат в добро състояние, а десет са посочили, че не са достатъчни, но се поддържат в добро състояние. Петдесет и двама от анкетираните знаят кои са защитените природни обекти на територията на общината и какви растителни и животински видове се опазват в тях. Петдесет и девет знаят къде отиват отпадъците им след като ги изхвърлят в съдовете за смет. Петдесет и един са запознати с необходимостта и ползите от намаляване на количеството на генерираните/ изхвърляни отпадъци и повторното им оползотворяване. Двадесет и пет желаят да се информират чрез вестника, сайта, листовки и беседи за необходимостта и ползите от намаляване количеството на отпадъците и тяхното повторно оползотворяване, тридесет и осем не желаят. На въпроса „Събирате ли разделно отпадъците си?“ 35 са отговорили „Отчасти“, 20 – „Изцяло“, 13 – „Не“, като най-честата причина за неразделянето им е липсата или отдалечеността на съдовете за разделно сметосъбиране. Четиридесет и седем никога не изхвърлят отпадъци на нерегламентирани места, осемнадесет – „много рядко“. Размерът на плащаната такса битови отпадъци е „поносим“ според 44 от анкетираните, като 17 са посочили че са склонни да плащат по-висока такса, а 42-ма смятат, че таксата трябва да се формира на база количество битови отпадъци. Тридесет и трима от анкетираните смятат, че контролът от компетентните органи за опазване на околната среда не е достатъчно ефективен, двадесет и двама не могат да преценят, а десет го смятат за ефективен. Четиридесет от анкетираните са посочили, че не са информирали общината или други органи за констатиране от тях нарушения, свързани с изхвърляне на отпадъци на нерегламентирани места, запалване, чупене на съдове за битови отпадъци и др., двадесет и двама са информирали. Тридесет и шест биха свидетелствали при съставяне на акт за нарушение, свързан с опазване на околната среда, седемнадесет не биха, а тринадесет не могат да преценят.

Организиране на конкурси на екологична тематика и „зелени“ училища за деца и ученици от общината.

В периода септември – октомври 2023 г. организирани от Община Шабла и СУ „Асен Златаров“ – гр. Шабла поредица от събития по повод 31 октомври – Международен ден на Черно море, свързани с провеждането на образователен форум „Нашето Черно море“ - конкурс за проект на афиш на форума, конкурс за създаване и представяне на виртуален тур на Шабленското крайбрежие, Ученически STEAM семинар, прожекция на филм, презентация на морски спортове.

Изпълнен от ЦДГ „Дора Габе“ проект „Зелена занималня на открито“, финансиран от ПУДООС, дейностите по който са описани в мярка 2.5 на отчета.

Програма за управление на отпадъците 2021-2028 г.

Програмата за управление на отпадъците (ПУО) 2021-2028 г. е приета с Решение № 448/ 28.10.2022 г. на Общински съвет – Шабла и е публикувана на официалната интернет страница на община Шабла в раздел „Стратегически документи, планове и програми“.

ПУО е разработена в съответствие с Методическите указания за разработване на общински/регионални програми за управление на отпадъците за периода 2021-2028 г., утвърдени със Заповед № РД-883/ 23.09.2021 г. на МОСВ и Националния план за управление на отпадъците за периода 2021-2028 г., приет с Решение № 459/ 17.06.2021 г. на Министерски съвет, в който са отразени изискванията на новото европейско законодателство от пакета „Кръгова икономика“. На основание чл. 52, ал. 2 от ЗУО, ПУО е неразделна част от ПООС. ПУО отразява актуалното състояние и планира мерките и дейностите с отпадъците на територията на община Шабла. Разработването ѝ се базира на наличните данни, резултатите от проведени проучвания на системите за управление на отпадъците в общината, SWOT анализ, както и на анализ на възможностите за финансиране на планираните дейности.

Генералната цел на ПУО на територията на община Шабла е: „Изграждане на ефективна и устойчива система за прилагане на йерархията за управление на отпадъците в община Шабла за ограничаване на вредното им въздействие върху околната среда и човешкото здраве“.

ПУО включва следните стратегически цели:

Стратегическа цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците, чрез предовратяване на образуването им и насърчаване на повторното им използване.

Стратегическа цел 2: Нарастване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци.

Стратегическа цел 3: Ефективно управление на отпадъците, гарантиращо намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци.

За всяка от стратегическите цели са разработени оперативни цели (ОЦ), които са пряко съотносими към съответната стратегическа цел, т.е. допринасят за нейното постигане:

ОЦ 1: Предотвратяване и намаляване на образуването на отпадъци;

ОЦ 2: Подобряване на организацията по разделяне, временно съхранение, събиране, транспортиране, рециклиране и оползотворяване на отпадъците;

ОЦ 3: Предотвратяване и намаляване на риска от замърсявания с отпадъци;

ОЦ 4: Нормативно регулиране и укрепване на административния капацитет на Общинската администрация за управление на отпадъците;

ОЦ 5: Участие на обществеността при прилагане на йерархията на управление на отпадъците.

Достигането на всяка стратегическа цел следва да се осъществи, чрез изпълнението на формулираните в ПУО подпрограми, които съдържат както инвестиционни и неинвестиционни мерки и дейности.

В изпълнение на ПУО, през 2023 г. са изпълнени следните мерки, дейности и проекти:

- Извършени проверки за наличие на незаконни сметища в заливаемите територии с представители на община Шабла, РИОСВ, БДЧР и Областна администрация, в т. ч. и почистване на битови отпадъци от деретата и прилежащите им територии в гр. Шабла и с. Дуранкулак.

- Извършени проверки за наличие на незаконни сметища по населените места от общината в изпълнение на разпореждане рег. № 1387/ 2023 г. на Районна прокуратура – Добрич.

- Почистено замърсяване с битови и строителни отпадъци върху общински терен до гробищния парк в землището на гр. Шабла.

- Почистено замърсяване на общински имот от празни опаковки (туби) от препарати за растителна защита (ПРЗ) в землището на с. Горичане, община Шабла след подаден сигнал. Тубите са предадени на „Скалар Еко“ ООД, за което е оформен идентификационен документ. Тъй като установеното замърсяване е с опасни отпадъци, за него е подаден сигнал до РУ, но не е установен извършител. В тази връзка е издадено постановление от РП за отказ от образуване на досъдебно производство.

- Установено замърсяване в неподдържани, частни имоти, собственост на юридическо лице, в землището на с. Крапец, община Шабла, с битови и строителни отпадъци, за почистването на който е изпратено предписание и предписанието е изпълнено.

- Извършена проверка на състоянието на наличните Б-Б кубове, разположени на площадка в землището на гр. Шабла, в които се съхраняват негодни за употреба препарати за растителна защита от комисия, назначена със Заповед № РкД-22-2/ 13.03.2023 г. на Областния управител на Област Добрич, при която са установени течове на 6 от контейнерите, от горната част на същите (т. нар. планки на Б-Б кубовете), с кафяв цвят. В едномесечен срок от установяването на течовете е извършен ремонт на компрометираните контейнери, както следва: поставено е цялостно ново битумно хидроизолационно покритие, отстранени са ръждивите следи и е нанесено покритие на металните вбетонирани части, стените на контейнерите са боядисани.
- Намаляване на отпадъците от хартия и други офис консумативи чрез въвеждане на електронно управление;
- Изпълнена техническа и биологична рекултивация на проект за закриване и рекултивация на общинско депо за неопасни отпадъци в землището на гр. Шабла;
- Публикувана Заповед на официалната Интернет страница на общината, на таблата в кметствата и кметските наместничества и общинския вестник за границите и районите на сметосъбиране, в т.ч. честота на сметоизвозване по населени места и по сезони;
- Публикуван списък на обектите, в които са поставени съдове за разделно събиране на НУБА на официалната Интернет страница на общината;
- Публикувана информация на официалната Интернет страница на общината, на таблата в кметствата и кметските наместничества и в общинския вестник за кампаниите за събиране на ИУЕЕО;
- Изготвен четирисезонен морфологичен анализ на смесените битови отпадъци на община Шабла в периода 01.08.2022 г. – 30.04.2023 г.
- Публикувани Програма за разделно събиране на отпадъците от опаковки на територията на община Шабла и план за разполагане на съдовете за разделно сметосъбиране;
- Закупени и разпределени в гр. Шабла и по селата в общината 114 броя черни пластмасови кофи – 120 л. и 36 броя черни пластмасови контейнери – 1100 л. за смесени битови отпадъци;
- Разделно събиране на зелени отпадъци от поддръжката на териториите за обществено ползване и домакинствата в гр. Шабла. Общо събрани и предадени през отчетния период 49,660 т. биоотпадъци.
- Разделно събиране на отпадъците от хартиени, пластмасови, метални и стъклени опаковки чрез система от общо 39 специализирани съда, разположени в гр. Шабла и в селата по маршрута на международния път Е-87 – по договор между община Шабла и „Екобулпак” АД. Общо през отчетния период събрани 8.780 т. хартия, 0.115 т. цветни метали, 1.480 т. пластмаса и 7.240 т. стъкло;
- Разделно събиране на негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА) – по договор между община Шабла и „Екобатери” АД. Общо през отчетния период събрани 0.276 т. НУБА;
- Разделно събиране на отпадъци от облекла и текстилни материали. Общо през отчетния период събрани събрани 4.662 т. текстилни отпадъци.
- Проведени четири общински кампании за разделно събиране на излязло от употреба електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО) – по договор между община Шабла и „Елтехресурс” АД общо през отчетния период събрани 45.950 ИУЕЕО;
- Проведени четири кампании за почистване на плажната ивица - на 5 февруари, 13 май и 15 октомври 2023 г. в с. Езерец и на 27 октомври 2023 г. в гр. Шабла, пред Шабленска тузла.

Изготвил:

Галя Камберова – гл. експерт „Екология”